

F U N G U S

OFFICIEEL ORGAAN VAN DE NEDERLANDSCHE MYCOLOGISCHE VEREENIGING

Van het Rijksbureau voor de Grafische Industrie werd de mededeeling ontvangen, dat „Fungus” voortaan geen omslag meer mag hebben, daar het noodzakelijk is de papierproductie ten behoeve van voor de volkshuishouding van belang zijnde doeleinden, in het bijzonder voor de verpakking van levensmiddelen, te beperken.

DE TRUFFEL EN HAAR KULTUUR

Door de fijne smaak en geur is de truffel in Nederland wel bekend en beroemd, al wordt zij hier niet in natura aangetroffen.

De kleine, zwarte stukjes in fijne vleeschwaren, sausen, pasteien en vooral in de bij smulpapen zoo geliefde ganzenleverpastei worden gaarne aangetroffen, doch door weinigen wordt de echte truffel in haar geheel gekend.

Een schijn truffel, *Elaphomyces granulatus* (Fr.) en *cervinus* (Pers.), de hertentruffel, is hier bij de mycologen wel bekend. Zij wordt op zandigen bodem onder eikenhakhout gemakkelijk gevonden, hoewel ondergronds, doordat hare aanwezigheid wordt verraden door de daarop woekerende *Cordyceps ophioglossoides*, die met hare donkere tongen boven den bodem uitsteekt. Graaft men daar onder voorzichtig in den grond, dan komen ze te voorschijn. De hertentruffel is voor menschelijk gebruik niet geschikt, hoewel wilde zwijnen en herten ze met genoegen moeten verorberen.

Tusschen de echte truffels en de onechte, hoewel ze verschillende dingen gemeen hebben, bestaan belangrijke verschillen in inwendige structuur.

Uiterlijk gelijken ze in meerdere of mindere mate op elkaar, beide zijn ascomyceten, beide vormen een soort knollen onder den grond en beide zijn mycorhyzen. De myceliën ompinnen de haarwortels van bepaalde boomen en struiken en kunnen voor hun bestaan daar niet buiten. Vooral eiken schijnen daarbij de voorkeur te genieten.

De indeeling der truffels en schijntruffels heeft herhaaldelijk veranderingen ondergaan en het hangt van den schrijver af, die men wil volgen, hoe men ze indeelt.

De oorspronkelijke indeeling der truffelachtigen in de *Monographia Tuberacearum* van Vittadini, die veel tot de kennis er van heeft bijgedragen, is herhaaldelijk gewijzigd.

Hoewel Winter en nieuwere schrijvers reeds weer veranderingen er in hebben aangebracht, zal ik de indeeling der Tuberaeën van Dr. Ed. Trinker volgen.

Hij verdeelt de Tuberaeën in drie groepen:

1e. Eutuberineeën. Vruchtlichamen met holle of met hyphenvlechten gevulde gangen, die naar buiten uitmonden en waarvan de wanden met het door asci gevormde hymenium zijn bekleed.

2e. Balsamieën. Vruchtlichamen met gesloten, niet naar buiten uitmondende holten, wier wanden met het hymenium zijn bekleed.

3e Elaphomycetineën. Vruchtlichamen, waarin geen hymenium voorkomt, doch de asci in het vlechtwerk van het vruchtlichaam zijn ingelast in groepen bij wijze van nestjes, lintvormig of gelijkmatig verdeeld.

Het geslacht *Tuber*, waartoe de echte truffels behooren, behoort tot de eerste groep, de hertentruffel tot de derde.

De wijze, waarop de asci in het inwendige der tuberaeën voorkomen, stemt overeen met de wijze, waarop deze uitwendig in bovengrondsche ascomyceten worden geproduceerd.

Zoo worden dan ook door verschillende schrijvers de Eutuberineeën beschouwd als een tak van de Helvellaceeën, de Balsamieën als afstammend van de Pezizaceeën en de Elaphomycetineën als behoorend tot de Perisporaceeën.

De meeste soorten van het geslacht *Tuber* zijn eetbaar, worden in meerdere of mindere mate als spijstruffel gebezigd en onderscheiden zich ook weer, de een meer de andere minder, door een aromatische geur en smaak. Hierin komen ze eenigszins overeen met de morieljes en helvella's, behoorend tot de Helvellaceeën.

Tot de derde groep behoort evenwel *Choironomyces meandriformis* (Vittadini), de witte of Duitse truffel, die in het bijzonder in Silezië en Bohemen hoog wordt aangeslagen, maar door velen ook als ongenietbaar wordt beschouwd. Een goede afbeelding er van komt voor in Michael II 83 en in Thomé's flora, Band III 3—1, blz. 64.

De Duitse truffel komt voor in loof- en naaldbosschen op geringe diepte en steekt soms zelfs met het bovenste deel boven den grond uit. Als vindplaatsen worden genoemd Bohemen, Silezië, Brandenburg, Oostpruisen, Hessen, Hongarije en Zwitserland.

Het zou niet onmogelijk zijn, dat deze ook voorkomt in het zuiden van Limburg, al is ze tot nu toe, voor zoover mij bekend, er nog nooit gevonden.

Het is ook moeilijk om ze op te sporen zonder hulp van daartoe afgerichte honden of varkens, die in de bekende truffelstreken daartoe worden gebruikt.

De echte truffels van het geslacht *Tuber* komen hoofdzakelijk voor in Frankrijk, den Elzas, Baden en Italië. Hiertoe behooren de meest bekende en beroemde truffels van Perigord, die wij hier, uit Frankrijk ingevoerd, als delicatessen het beste kennen en waardeeren.

Het is dan ook in deze streek, dat een soort kultuur bestaat.

Men onderscheidt daarin de wintertruffel, *Tuber melanosporum* (Vitt.) (dit is de meest gewaardeerde), *Tuber brumale* en de zomertruffel, *Tuber aestivum* (Vitt.) (zie Michael I, 5).

Van de wintertruffels worden in Frankrijk jaarlijks ± twee miljoen

kg geproduceerd, hetgeen tegen een vroegeren prijs van f 5,— de kg een waarde van tien millioen gulden vertegenwoordigt.

Het spreekt van zelf, dat men daar naar middelen heeft gezocht om de productie er van met menselijke hulp op te voeren.

Dit is de zoogenaamde kultuur, die hierin bestaat, dat men de meest geschikte gelegenheid maakt voor de truffel om zich te ontwikkelen en te verspreiden. Een werkelijk kweken heeft men, zoover mij bekend, tot nu toe nog niet kunnen bereiken.

De ook in Nederland voorkomende Wintereik, *Quercus nigra sessiflora glabra*, is de boom, waarbij de Perigordtruffel het beste gedijt. Oppervlakkig zou men denken, dat men het meeste succes zou hebben bij oude eiken. Dit is echter niet het geval.

Men heeft het meeste succes bij eiken van een jaar of zes, niet krachtig, eerder van een kwijnend type, weinig ontwikkeld en met een geringe, open kroon.

De truffel houdt het meest van een eenigszins kalkhoudende, goed draineerende bodem, zonder een water tegenhoudende onderlaag. Kiezels of steenen in den bodem zijn meestal eerder goed dan slecht. Wel moet er in de streek op tijd regen vallen, die door de open kroon ook de grond kan bereiken.

Voor de kultuur worden evenwel ook geplant *Quercus pedunculata*, *Quercus ilea* en *Quercus coccifera*, die in productiviteit de eerstgenoemde niet veel toegeven.

Bij de haagbeuk, de wijnstok en de jeneverbes komt de truffel ook voor, deze worden echter voor de kultuur er van niet speciaal gebezigd. Wil men een kultuur beginnen, dan moet men zich er eerst van op de hoogte stellen, welke eik in de bewuste streek het best voldoet en van den eik, die daar de beste resultaten oplevert, eikels zaaien en planten opkweken.

De uitplanting op het gekozen terrein geschiedt van af de maand November tot midden April.

Over het algemeen is van 15 Februari tot 15 April de beste tijd.

Het gereed maken van het terrein hangt af van de soort van den bodem. Deze wordt eerst gezuiverd van wortels, struiken enz., daarna doorploegd in de richting van Oost naar West.

De afstand der planten onderling wordt genomen in alle richtingen op 1 à 2 m, in geen geval op grooter afstand. De gaten waarin geplant wordt hebben een breedte van 30 cm. De aarde wordt een tijd te voren er uit gegraven en naast het gat bewaard om bij de planting voorzichtig op het uitgebreide wortelgestel te worden gestrooid. Op het behoud der haarwortels en een goede spreiding ervan moet vooral worden gelet, daar het mycelium der truffels zich daaraan moet hechten. Om een goede ontwikkeling dicht aan de oppervlakte te verkrijgen, worden van de kweekplanten, als zij \pm 2 jaar oud zijn, de naar beneden dringende penwortels op een diepte van \pm 20 cm afgestoken. De uitplanting geschiedt dan een jaar later.

Met het uitzaaien van sporen of stukjes rijpe truffels heeft men wel proeven genomen, doch niet op bepaalde successen kunnen wijzen.

Na de planting wacht men dus meestal op wat er gebeurt en bepaalt men zich in hoofdzaak er toe, te zorgen dat de kronen van de jonge eiken luchtig blijven en niet te dicht worden.

Het duurt meest een jaar of vijf, zes eer de teekenen, dat de kultuur gelukt is, zich vertoonen.

Deze bestaan hierin, dat de planten, die in de nabijheid der boompjes groeien, beginnen te kwijnen en af te sterven; zij worden dan dikwijls vervangen door een dun laagje mos.

Men zegt dan, dat de grond brandt, wij zouden het noemen: de grond is geschroeid. Is het zoover, dan moet de bodem los worden gehouden, zonder dat de mycelia worden beschadigd, hetgeen oefening, zorg en kennis vereischt. Dit geschiedt het best in de tweede helft van de maand April.

In Mei verschijnen de eerste truffels, die men de truffelbloesem noemt; in Juli en Augustus zijn zij al vrij goed gegroeid en bevinden zich tamelijk dicht onder de oppervlakte.

Tijdens den groei is het goed in lange tijdperken van droogte de „truffières” te besproeien, daar anders de voortgang wordt geremd. Over het nut van het bezigen van kunstmest zijn de geleerden het niet eens. Met het oogsten der wintertruffels moet tot den winter worden gewacht. In November hebben ze nog niet de goede kleur en is de fijne geur nog niet ten volle ontwikkeld.

Daar het op goed geluk in den grond graven, om truffels te zoeken, de kuituur ernstig kan benadeelen en men behoudens zeldzame uitzonderingen de juiste plaatsen, waar de truffels zitten, niet van buiten af kan zien, geschiedt het oogsten met behulp van daartoe speciaal afgerichte honden of varkens, die met hun fijne neus als aanwijzer ze precies weten te vinden en ze te voorschijn halen.

De truffels worden hen dan dadelijk afgenomen en de speurdieren ontvangen in plaats er van als belooning een kleine versnapering. Ze werken met groote ambitie.

Evenals met de jachthonden het geval is, bestaat er groot verschil tusschen den goeden aanleg en de africhting der gebezigde honden en varkens.

Een goede speurder is veel geld waard.

Het moet wel interessant zijn om eens een wedstrijd in het zoeken van truffels tusschen afgerichte speurders bij te wonen. Deze worden in de meest productieve Fransche streken gehouden, zooals bij ons de wedstrijden tusschen afgerichte politiehonden.

Ginneken

P. LIGTENBERG

LEPIOTA'S IN BLOEMENKASSEN

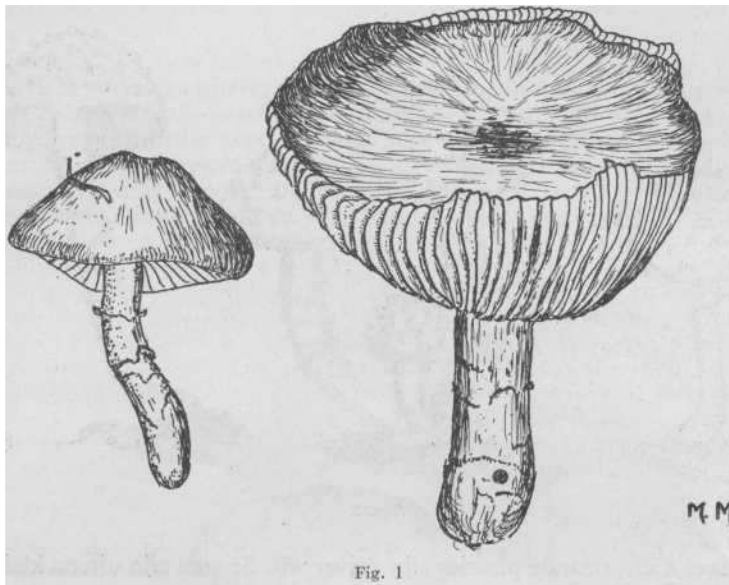
Een nieuwe soort ?

Lepiota's schijnen in het algemeen een bepaalde voorliefde te hebben voor verwarmde kassen, tenminste op mijn kweekerij komen steeds parasolzwammen voor op of onder de tabletten, en in de meeste gevallen zijn het alleraardigste, fraai gevormde soorten, die mij als mycoloog bijzonder opvallen.

Of het nu komt doordat we nogal veel turfmoelm-paardemest gebruiken en daarmee de sporen aangevoerd krijgen, of dat op een andere wijze deze sporen tot volledige ontwikkeling komen, durf ik niet beweren. Het spreekt wel vanzelf, dat een vrij geregelde warmte en een vrij hooge vochtigheid der lucht, het beschermd zijn tegen ruwe weers-

invloeden, belangrijke factoren zullen zijn speciaal voor de *Lepiota*'s. Althans, de *Lepiota*'s beschouw ik als zwammen met de meeste pretenties en rangschik deze wat dat betreft in de Fungi wereld als de Orchideeën onder de hogere planten.

Onmogelijk lijkt het me niet, dat bij deze bijzondere zwammen aan een bepaalde associatie gedacht moet worden met *Asparagus plumosus* en *A. sprengeri*, tenminste het is al zeer eigenaardig, dat drie der door mij genoemde en geteekende soorten voorkomen tusschen de in de vrije grond der tabletten uitgepiante *Asp.* soorten. Alleen dien ik er de aandacht op te vestigen, dat die planten vaststaan, dus niet meer

verplaatst worden, zooals vele in pot gekweekte planten. Op deze wijze zal dus het mycelium onberoerd blijven en eventueele vruchtlichamen tot volkomen ontwikkeling brengen. Hoe het ook zij, als er eenmaal zoo'n zwammenweefsel tusschen de genoemde *Asp.* groeit, worden we van tijd tot tijd aangenaam verrast met een massa optreden van bijzonder aardige en opvallende verschijningen uit het geslacht der *Lepiota*'s. Zomer 1939 verscheen er plotseling in een uitbundige hoeveelheid en nagenoeg door de geheele kas verspreid een alleraardigste, rose-bruin getinte zwam met een vlokkige ringvorming om de steel. Het bleek een witsporige te zijn. De hoed, aanvankelijk kleverig en glanzend, eenigszins gewelfd, vervlakt spoedig, terwijl de kleverigheid verdwijnt. Tenslotte gaan de randen opstaan en vormen zich vrij groote, komvormige exemplaren met breede, opstaande en gekrulde plaatjes. Bij nadere determinatie met behulp van collega Middelhoek bleek het *Lepiota delicata* (Fr.) te zijn, een bijzondere zwam aan geen der mycologen bekend, aan wien ik het ding toonde (fig. 1).

Voorjaar 1940 verscheen als nummer twee op nagenoeg dezelfde plek tusschen de *Asp. plumosus*, een zeer typische *Lepiota*, welke we tot op heden niet thuis kunnen brengen (fig. 2). Volgens mijn eerste indrukken beantwoordde deze soort het meest aan de als *L. Boudieri* beschreven *Lepiota*, nummer 968 in Ricken. De hoed is bruinachtig met poedervormige, bruine schubben en stekeltjes bekleed. Vooral in den jeugdvorm zijn het uitgesproken stekelvormige oneffenheden op den hoed, welke deze zwam zoo typeeren. Bizonder fraai is de steel, in volkomen tegenstelling met *L. Boudieri*. Van een bepaalde ring is hier absoluut geen sprake, meer van ringvormige, vlokkige zones, soms wel 5 tot 6, welke aan de steel een opvallend kenmerk verleen.

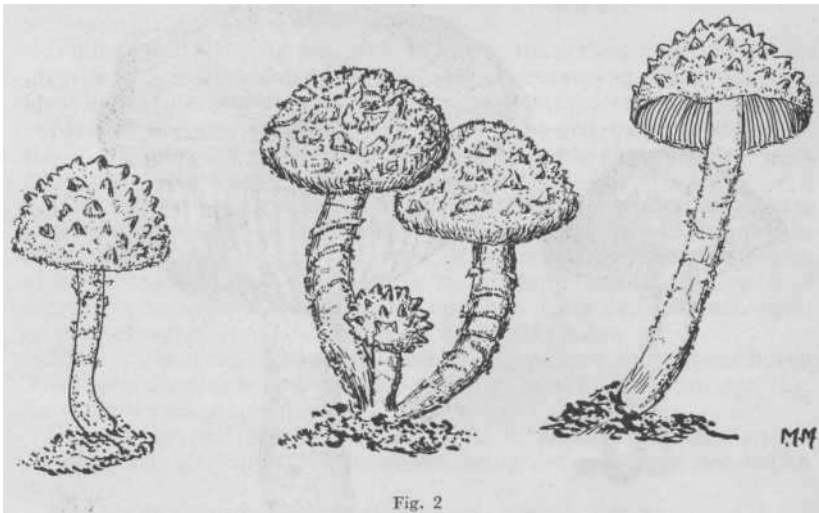

Fig. 2

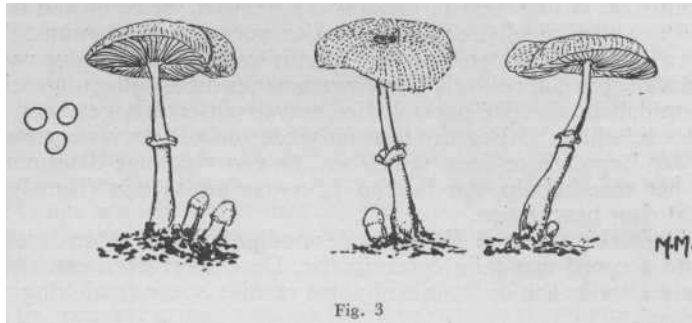
De zeer dicht staande plaatjes zijn zuiver wit. Sporen zijn uiterst klein, $3 \times 4-5\mu$. Cystiden groot met harsvormige aderen.

Evenals met de vorige soort stelde ik me in verbinding met ons lid Middelhoek te Enschede, die ook de grootste belangstelling er voor toonde. Tot op heden mocht het ons niet gelukken een juiste benaming hiervoor te vinden. Zomer 1941 bereikten via Middelhoek, Dr. Huijsman, welke z'n vakantie in Denekamp doorbracht, eenige van deze exemplaren, doch ook hij kon geen zekerheid geven. Het is een *Lepiota*, doch welke? Dr. Huijsman fluisterde zelfs van een nieuwe soort, althans een nieuwe verschijning voor Nederland.

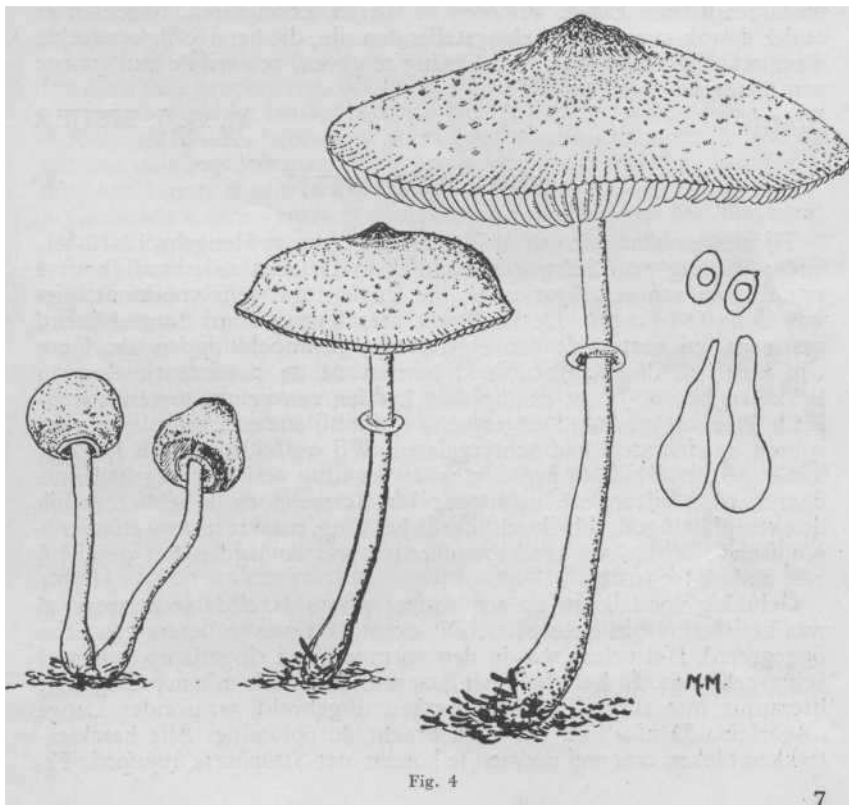
Inmiddels groeien er steeds nog van deze soort, terwijl de eerstgenoemde *L. delicata* spoorloos verdwenen is.

Gelijktijdig met het optreden van deze nieuweling verscheen op de tabletten in de turfmolm tusschen de potten, waarin *Achimenes* gekweekt staan, een alleraardigst, klein, geel zwammetje, wederom een *Lepiota*-soort.

Buitengewoon fijn doorschijnend is het hoedje, zoo zelfs, dat de onderliggende plaatjes doorschemeren. Aan de basis is de steel verdikt, ter-

wijl deze boven het uiterst teere ringetje zeer dun toeloopt. Plaatjes zijn wit, sporen $5 \times 5-6 \mu$. Meest komen deze ragfijne en kanariegele zwammetjes gezellig voor en vindt men aan den voet der uitgegroeide exemplaren jonge opvolgers, die de plaats van hun vergankelijke voorgangers spoedig innemen. Hoedje is ongeveer 2 cm. in doorsnede, steelhoogte slechts $2-2\frac{1}{2}$ cm. Het bleek *L. lutea* te zijn (fig. 3). Zomer

1941 ontdekte ik tusschen de *Asparagus sprengeri*, welke op een tablet uitgeplant staan, ontelbare witte sclerotien-vorming eener zwam. Even wachten tot dat ik weten zou wat hieruit groeide. Na eenige weken vertoonden zich dan ook vele jonge zwammetjes die spoedig uitgroeiden tot formidabele, sierlijke parasolletjes, zuiver wit en fijn getekend met vlokkige schubben. 'k Begreep terstond wederom met een vertegenwoordiger der *Lepiota*'s te doen te hebben, na een vluchtige determinatie bleek het met behulp van Ricken L. *cepaestipes* te zijn (fig. 4), als No. 951 daar beschreven.

Middelhoek voorzag ik direct van de noodige hoeveelheid en deze ging terstond accoord met mijn determinatie. Deze soort heeft een slanke, witte steel, welke aan de basis eenigszins verdikt is, een fraaie ring tooit het geheel.

M.i. is de verdikking van den steel niet zooals in Ricken staat „zwiebelig-knollig”. Tot 10 cm hoog waren mijn exemplaren, hoed 5—8 cm. Hoedrand eenigszins geplooid door de onderliggende, zuiverwitte lamellen. Opvallend was de lichtbruin getinte, spits toeloopende schedel. Sporen waren 5,7 x 9,5 μ . Een zeer fraaie, niet alledaagsche verschijning. Voor zoover ik weet zeldzaam of nooit buiten de kweekkas in ons land voorkomend.

Nog even wil ik melden, dat onze onbekende *Lepiota* zich dit jaar wederom in m'n kassen vertoont in talrijke exemplaren. Mochten er onder de vak-mycologen belangstellenden zijn, die het noodig oordeelen meer zekerheid aan deze verschijning te geven, zoo wil ik hun gaarne van materiaal voorzien.

Hengelo (O.)

M. G. J. MEIJER

ENIGE VONDSTEN

Tijdens een excursie van de Nat. Hist. Vereen. te Hengelo, 12-10-'41, onder leiding van Schweers, vond ik in Delden onder naaldhout 4 exemplaren van een *Agaricaceae*, die, zoals nogal eens voorkomt, niet was thuis te brengen. De hoed was zeer hygrophaan, doorschijnend gestreept, en vertoonde een eigenaardig gerimpeld oppervlak. Door zijn kleur en doorschijnendheid herinnerde de consistentie daarvan sterk aan hoorn. Jonge exemplaren hadden een velum tussen boveinde steel en hoedrand uitgespannen, dat bij oudere exemplaren geen sporen op den steel had achtergelaten. Wij weifelden tussen *Hypholoma spec.* en *Pholiota praecox*, waar het ding veel van weg had, was daar niet het bijzondere hoedoppervlak. Schweers en ik hebben eerlijk de exemplaren gedeeld. Ik schilderde het ding, maakte macro- en microscopische notities, we correspondeerden wat en legden het geval bij vele andere ter ruste.

Gelukkig vond ik nu op een andere plaats dezelfde soort weer, al was het slechts één exemplaar. Dit exemplaar was in betere condities opgegroeid. Het velum was, in den vorm van een ringetje op den steel achtergebleven. In het afgelopen jaar was inmiddels m'n mycologische literatuur met enige kostelijke werken uitgebreid, waaronder Lange „*Agaricina Danica*” en dit werk bracht de oplossing. Alle karaktertrekken bleken zeer wel overeen te komen met *Stropharia hysipoda* Fr.

Rea vermeldt de soort eveneens. Het misleidende is, dat de sporen niet paarsbruin zijn, maar lichtbruin onder de microscoop. Schweers evenwel meende opgemerkt te hebben, dat geïsoleerd liggende sporen iets violettigs hadden. De cuticula van de hoed is karakteristiek parenchymatisch, hij bestaat uit ellips- tot cirkelvormige, dicht aaneengesloten cellen, waartussen de bruinachtige overblijfselen van verslijmde cellen. De cystiden zijn van het gewone type, spaarzaam verspreid over snede en lamellenvlakte. De sporengrootte is 7,6—11 μ , iets groter dan Lange opgeeft, iets kleiner dan Rea.

De afbeelding van Lange drukt de eigenaardige consistentie van de hoed niet uit.

Een andere aardige vondst uit Twenthe is die van *Hebeloma sinuosum* Fr., een zeer grote soort, die heerlijk geurt als *Hebeloma radicosum*. Standplaats onder naaldhout, gevonden 5-10-'41. Een uitstekende afbeelding van deze soort kan men vinden in Saunders en Smith „Mycological illustrations" 1871/72. Konr. et Maubl. geven een minder goede afbeelding, maar toch met voldoende gelijkenis om hem dadelijk te herkennen.

Niet onvermeld mogen blijven twee zeer fraaie Cortinariï, en wel *Cortinarius phoenicius* (Bull.) Maire en *Cortinarius nemorensis* Fr. *Cortinarius phoeniceus* is gemakkelijk te verwisselen met *Cortinarius semisanguineus*. Kleur van hoed en steel zijn echter intens bruinrood, de sporen glad!

De gloedvolle kleur (pourpre magnifiaue, K. et M.) van de lamellen laat zich niet beschrijven, dat moet men gezien hebben!

Vindplaats onder beuken „Hof Espelo", Enschede, 22-8-'40.

Konr. et Maubl. hebben de soort goed afgebeeld zonder de intensiteit van de kleur ook maar in de verste verte te benaderen. De afbeelding van Lange is niet zeer geslaagd.

Cortinarius nemorensis is gemakkelijk te herkennen aan den steel, die naar onder versmallend, er uitziet als van blinkend porcelein, en ook vrij hard is. De kleur is wit met lichtviolet, en prachtig bruinrode overblijfselen van de cortina.

Lange geeft een zeer goede afbeelding. De hoed is echter niet zo glad maar wat schubbig, vezelig boven de lilarand.

Onder beuken „Hoge boekel", Enschede, 3-9-'40. Zoals men aan de data kan zien zijn deze vondsten niet bepaald kersvers, ik heb echter met publicatie gewacht tot voldoende literatuur geraadpleegd kon worden ter vergelijking.

Als toegift voor den jubilerenden Redacteur moge dienen de vondst van *Cyphella capula* (Holmsk.) Fr. door collega Meijer in Hengelo, op rottende stengels van de margriet (*Chrysanthemum maximum*). In Fungus Nr.4,15 Mei 1938, stelde onze Redacteur de vraag of *Cyphella capula* nog op andere voedingsbodem aangetroffen werd als door hem opgegeven. Hier is er dus weer een!

De mooie photo in genoemd nummer maakt van mijn kant een afbeelding overbodig.

Enschede

A. MIDDELHOEK

Rectificatie.

Door een misverstand zijn de tekeningen in het artikel van Reynders „Twee Inocybe's" (zie vorige nummer) te groot afgedrukt. De ware grootte van de afgebeelde soorten is $\frac{3}{4}$ van die der afbeeldingen.

M.

OVER EEN MYCOPHAGISCHE EIGENSCHAP VAN CLAUDOPUS
BYSSISEDUS (FR. EX. PERS.) GILLET

In de „Revue de Mycologie" van Febr. '42 beschrijft de eminente Fransche Mycoloog Malençon hoe hij eene merkwaardige ontdekking heeft gedaan omtrent het parasitaire karakter van *Claudopus byssisedus*. Het kan nut opleveren hierover in ons orgaan wat te vermelden, omdat hieruit blijkt, dat wij onze ooggen ook steeds geopend moeten houden om meer van de geheimzinnige biologie der zwammen te weten te komen.

M. Malençon had waargenomen, dat ergens verschillende exemplaren van een onderaardsche zwam, een soort truffel dus, nl. *Pachyphlaeus citrinus*, aangetast waren door een wit mycelium, naar meel riekende, en dat tevens op enkele decimeters daar vandaan een kolonie van *Claudopus byssisedus* groeide, welke zwam ook meelreuk verspreidt. Een samenhang vermoedende ging M. Malençon de myceliumdraden van de *Claudopus* met zorg losgraven en vervolgen en tot zijn groote verrassing constateerde hij, dat deze direct liepen naar de bg. *P. citrinus*, maar ook zelfs naar andere onderaardsche soorten zooals *Hymenogaster tener* en *Tuber rufum*. Met dit feit als uitgangspunt heeft de vorscher na eenige seizoenen speurens kunnen vaststellen het innige parasitaire verband van *Claudopus* b. met een zestal onderaardsche zwamsoorten en ook plaatjeszwammen, o.a. *Inocybe Goodeyi* en *Amanita*'s.

Infectieproeven met aangetaste Hypogeeën op gezonde exemplaren slaagden ook geheel; de uitgezonden myceliumstrengen tasten de gezonde exemplaren spoedig aan en brengen ze tot verval.

Hiermede is dus aangetoond, dat *Claudopus byssisedus* moet beschouwd worden als een steeltjeszwam met mycophagische neigingen en wel in parasitair zin. Deze biologische eigenschap heeft *Claudopus byssisedus* gemeen met eene andere op zwam parasiteerende zwam nl. met *Leptonia parasitica*, die op de gewone Hanekam vegeteert. En nu is het wel aardig, dat Ricken deze parasiet reeds inderdaad bij het geslacht *Claudopus* heeft ondergebracht. Zijn standpunt werd gedeeld door de Amerikaansche collega's, waar immers een *Claudopus subdepluens* Fitzpatrick (= *Lept. parasitica* Quélet) gekend wordt, parasiteerende aldaar op de Tolzwam, terwijl hij hier te lande aangetroffen werd op Elfenbankjes (zie: Meulenhoff in *Fungus* v. Juli '34). M. Malençon wijdt in zijn artikel nog verdere beschouwingen aan deze parasitaire overeenkomst, doch het zou te ver voeren deze hier ook weer te geven. De hoofdzaak is de ontdekking van een zwamparasiet levende zonder direct contact van gastheer en klaplooper. Om de waarneming van Malençon te toetsen aan eigen waarnemingen moeten wij *Cl. byssisedus* aantreffen, hetgeen hier maar zelden geschiedt.¹⁾

¹⁾ Volgens Ricken is het substraat hout, maar deze zwam komt ook wel op den grond voor, wellicht op houtresten.

Dit 3 cm groote, niervormige, kort- en excentrisch gesteelde zijdeachtige, grijze zwammetje met zijn grijsrose lamelletjes heeft een steel basis van witte myceliumdraden (byssus) en groeit in duistere, vochtige bosschen op den grond, greppeltaluds, enz.

Wie weet, of wij op deze wijze niet Hypogeeën kunnen vinden ?!

Nijmegen.

A. G. S. SCHWEERS.

MYCOPHAGIE

L Ter inleiding.

Door onzen Redacteur werd periodiek geklaagd over gebrek aan copie. Even periodiek haast, als het uiterlijk optreden is van de meeste onzer... wat zal ik zeggen: voedsterlingen ? Het woord is niet volkomen, maar het drukt wel uit, dat ze ons na aan het hart liggen. Of moet ik zeggen: op de maag ? Ik hoop intusschen in deze stukjes aan te toonen, dat het laatste het eerste niet hoeft uit te sluiten: dat een wetenschappelijke belangstelling, — zoover de op dat punt grof besnaarde leek daartoe in staat is, — niet hoeft te ontbreken, ook wanneer eetbaarheid en smakelijkheid zijn drijfveeren zijn. Ja, dat de mycophaga geen knip voor zijn neus waard is, wanneer hij niet verder ziet dan dat reukorgaan, als zoodanig, lang is.

Het woord mycophaga wordt in onze gewijde kringen niet in volstrekt gunstigen zin gebezigd. Toch kent men een mycophaga levensruimte toe. En een verdere verstouting om over het onderwerp te schrijven vond ik, leek, die nog wel beginner is, hierin, dat in ons blad op geruststelling gevende wijze werd gevraagd om niet uitsluitend wetenschappelijke of specialistische artikels. Men hoeft zich dan ook voor het zijn van mycophaga op zichzelf niet te schamen. Ze moeten er óók zijn, mits ze hun taak begrijpen. Hij bij voorbeeld, die slechts champignons in blik geniet, is nog maar niet mycophaga, — al mag ik terloops wel aanraden de bolètes of cèpes in blik van, geloof ik, Felix Potin, wanneer daar weer de gelegenheid toe is. Mycophagen echter moeten zich er allereerst van bewust zijn, dat hun activiteit een zijde heeft, die aan sport niet vreemd is. En wel aan groote sport, — sport in de natuur, die aan tochten te voet verknocht is. Het is zelfs verwonderlijk, dat niet al lang een bekende instelling van openbaar nut haar machtssfeer uitbreidde tot het Paddenstoelentoeerisme en niet de Paddenstoelenkampioen uitgeeft in plaats van Fungus. Maar dit zou toch maar een deel dekken van de mycophagenactiviteit. Deze omvat méér. Dit meerdere is allereerst het vrije uitvieren van zekere oorspronkelijke jachtinstincten, of laten we zeggen verzamelinstincten van den primitieven mensch. En verder is er een op kunst gelijkende kant aan, in de culinaire beoefening van deze liefhebberij. Want om voedselquanta, om buffelen-, is het niet te doen in ons hoogstaand tijdverdrijf, — tenzij soms bij onschadelijke soorten als koeien- en ringboleetjes, melkboleten en een crème, misschien, van *Russula cyanoxantha*. De edele soorten als geschubde inktzwam en zelfs parasolzwammen zijn doorgaans niet zoo algemeen, dat de doorsnee zoeker er vaak mee begenadigd wordt. En hij zal al gauw tot de bevinding zijn gekomen, dat wat eetbaar wordt genoemd vaak enkel beteekent, dat men er niet aan dood gaat, maar dat lékker anders is. Hoe ze soms ook worden aangeprezen als vorzüglicher

Speisepilz en als guter Mischpilz. Ik ben zoo eens tegengekomen, dat *Boletus variëgatus* (fijn geschubde, -Sandpilz) geschikt zwijnenvoer zou zijn. Ik zou daarvóór stemmen, maar deed al vroeg de ervaring op, dat ze voor een Eintopfsgericht niet deugen. Leest men nu de aardige boekjes van Dumée, dan vindt men van de zijde van den op dat gebied ervaren Franschman de waarschuwing, dat onze buit gemeenlijk te zwaar op den maag ligt, — dat men er niet teveel van moet nuttigen en het meer als tusschengerecht moet beschouwen. Voor den beginnenden mycophaga, die weleens met weinig naar huis komt, ligt hier een opwekking in: Treur niet. Zie U allengs te bekwamen, door het kennen van soorten en het weten van „voorkomens” in de terreinen in uw buurt, dat ge op den duur toch altijd wel genoeg vindt. Maar weet, dat overdaad schaadt. Er is nog een andere kant aan: ik weet niet hoe ver de beginner, die dit leest, gevorderd is op ons gebied, maar een vroege ervaring is, — vooral wanneer men eetbaar nog niet genoeg van lekker heeft leeren onderscheiden, — dat men het zich gauw tegen eet. Wanneer hij het nog niet meemaakte, zal hij weleens het stadium beleven, dat hij door zijn huisgenooten welhaast gesteenigd wordt, wanneer hij in zijn vuur voor de nieuwe sport te vaak met een vrucht van „dat spul” thuiskomt. Bedenk, het is geen massa-artikel.

Zelf maar een 'n ietsje gevorderd beginner zijnde weet ik nog zóózeer hoeveel teleurstellingen mij zouden zijn bespaard, wanneer ik bij mijn eerste stappen op ons onzeker pad begrijpende leiding had gehad, dat ik mij voorstel nu en dan voor mijn nóg prillere lotgenooten ervaringen mee te deelen. Ik zal dat doen zonder teveel stelsel in acht te nemen, en het nu eens hebben over de manier om de studie onder de knie te krijgen, dan weer, hoe men de Latijnsche of liever Grieksche namen het gemakkelijkst onthoudt, eindelijk over ervaringen met de soorten. Ik zal mij wachten voor het vervallen in herhalingen van wat onze voorlieden ons in hun werkjes voor oogen hielden. Lees hen dus allereerst en lees hen over en over. Maar zij staan weleens op een zoo ver gevorderde trap, dat zij de moeilijkheden niet zien waar wij op den beganen grond met onzen neus op zitten.

II. *De vakkennis van den mycophaga.*

De beginner, voor de vraag geplaatst, hoe ver hij zich in het vak zal begeven, neme een kloek besluit: Alles of niets. Het is hierbij, zooals wij zullen zien, wel in de verste verten niet noodig, dat hij het peil van wetenschappelijkheid bereikt, — en ook is hij niet geroepen de kennis van het ontzaglijk feitenmateriaal te torsen, dat onze medeleden-mycologen tot hun beschikking hebben, — maar óók weer vergenoege hij zich niet met het stadium van de meeste paddenstoelenzoekers en met het standpunt van zekere publieke voorlichting, dat hij zich bepale tot enkele eetbare soorten en zich zorgvuldig van de rest onthoude. Deels om de moeilijkheid van het onderwerp, deels om het gevaar. We kunnen zoo'n phase toch wel tijdelijk omhelzen zoolang we ons nog niet zeker voelen van de zaak, en onder de hand niet te min uitzien naar de rest ? Er moet voor ieder, die minstens schoolopleiding heeft gehad, — en voor wien dus de heele literatuur open ligt, — een bedenkelijke kleineering liggen in die toemeting van halve waarheden met het oog op de beperktheid van zijn geestvermogens, — uit vrees, misschien, dat

hij anders afgeschrikt zou worden. Hij heeft het gevoel voor den mal gehouden te zijn, wanneer hij de bepaald goede werkjes met ernst heeft geleden en herlezen — soms van zekeren omvang — en dan opeens door een toeval merkt, dat een kapitale onderscheiding van de plaatjeszwammen die is naar de sporenkleur — en dat het geen wonder is dat hij niet verder komt, vergeefs bezig als hij is met de vrijwel onmogelijke taak, een niet onaanmerkelijk aantal verschijningsvormen elk voor zich te leeren kennen, zonder dat hem ook wat de vormen betreft eenige leiding werd gegeven door het voorhouden van een of ander stelsel. En nu mag het zijn, dat hij door een neiging tot geestelijke gemakzucht het beeld al heel mooi vindt van hen, die op gezette tijden van het jaar thuiskomen met aardige vrachten cantharellen en boleten, maar hij houde in het oog: dat zijn paddenstoelenzoekers, buffelaars — hij is mycophaga, dat is nog wat anders. En ik waarschuw hem in zijn eigen belang, dat hij, wanneer hij op dat beschavingspeil blijft, weinig plezier van zijn nieuwen tak van belangstelling zal beleven, immers... in heele tijden van het jaar platzak zal thuiskomen, terwijl dat volkomen onnoodig was. Hij zal kunnen weerkeeren van zijn tochten, walgend van het “slechte boletenjaar” (of heelemaal niet meer uitgaan omdat het zoo droog is), terwijl in de besproeide plantsoenen de weidekringzwam versmaad wacht op de soep en de gele ridderzwam den hoed onder de dennenaalden en het mos beurt (zoo'n gevaarlijke plaatjeszwam, nietwaar?). Om van kostelijke andere soorten niet te spreken, die hij op de wandeling voorbijgaat alsof het enkel sieraad gold van het bosch. Sommige oorden in ons land schijnen nog volop te bieden (ik ken ze niet). Maar weet, dat de meeste al uiterst karig zijn. Ze laten zich door de natuur met moeite wat schaarsche cantharellen ontwingen — en een eekhoortjesbrood zoo nu en dan (en dan liefst tot den top toe uitgevreten). Het is in zulke woestenijen, waarin de meesten onzer leven, zaak, dat niets voor de vakkennis van den mycophaga veilig is, de rozesporige *Clitopilus prunulus* evenmin als de paarse ridderzwam van de bladhoop — al die soorten, die hij vroeger passeerde. Hij zal toch dit bespottelijk figuur niet voortdurend willen slaan ?

Daarom, en al geldt het nog immer slechts lager onderwijs, dat ge dusdoende tot u neemt, leg u in verloren oogenblikken met de volle borst toe — alsof het een studie geldt. — op een inleiding in de stof als in dit opzicht deel II van het Paddenstoelenboek Cool en v. d. Lek ons biedt, al houdt ge natuurlijk de even onschatbare elementairdere werkjes, zoo om de foto's en andere afbeeldingen als om de degelijke teksten. En zie er Costantin et Dufour, Nouvelle Flore des Champignons, bij te pakken te krijgen, en wel om de volgende reden.

Een bekend verschijnsel is, dat woorden in een nieuwe taal, die we leeren, die geen verband houdt met een taal, die we al kennen (Maleisch, Soendaneesch, Kroatisch etc.) zoo uitermate moeilijk te onthouden zijn. Dat zal de beginner ervaren bij de witsporige *Lepiota*, *Tricholoma*, *Clitocybe*, *Collybia*, *Armillaria*, enz. de rozesporige *Entoloma*, *Clitopilus* enz., de bruinsporige *Pholiota*, *Hebeloma*, *Inocybe* — de purpersporige *Psalliota*, *Hypholoma*, de zwartsporige *Coprinus* ten slotte. Het is nu niet noodig vroegtijdig gek te worden van pogingen tot uit 't hoofd leeren (vooral wanneer men daaraan een broetje dood heeft), en nu biedt het Fransche determineerboek de uitkomst, dat in

een alfabetische lijst der geslachten ten minste van die klanken de Grieksche woordafleidingen staan. De beginner zal merken, dat hij hieraan voor zijn geheugen houvast krijgt. Het zal hem nog wel eenige moeite kosten voor hij die termen de baas is, maar éénig hersenwerk is zelden geheel verspild, en, geloof mij, onze jachtvelden zijn eerst dan geheel voor ons ontsloten, wanneer we die machtwoorden kennen.

De studiosus-mycophaag zal merken, dat er heel wat ballast onder is, maar het mag geen aanleiding zijn, te verlangen naar een voor zijn soort netjes voorbereid lijstje, waarin wat niet eetbaar is of daarop lijkt is weggelaten, — zoodat hij als het ware gesneden koek voor zich krijgt: dan vervallen we in de oude fout van te werken met halve waarheden, en hij heeft per slot diep te beseffen, dat hij een bijlooper is, die nu eenmaal voor een sanctuarium der natuur staat, waarvoor ontzag gepast is. Ja, hij neuze zelfs aan de nieuwste theorieën, — vaak zelfs nog in het stadium van probleem, — die ons in overvloed worden thuisbezorgd in Fungus en Mededeelingen (zoover zijn dispositie en de taal der geleerde medeleden tot het verstaan daarvan in staat stellen). Hij zal dikwijls merken, dat ze verhelderend werken.

Intusschen hebben we ze voor ons doel in eerste linie niet nodig. Wanneer dan oude classificaties verouderd zouden zijn, omdat men wel wat zeer op uiterlijke kenmerken afging, wel, dat is nu juist, wat *wij* behoeven. Hoe ouder hoe beter, zou ik haast zeggen, voor *onze* jachtoriëntteering. Al blijven we ook het nieuwste in ons oor knooien. Want we zijn per slot geletterde menschen of menschen met hersens, en willen blijven weten, waaraan we toe zijn. Al doen we onze wandelingen met een vischbennetje voor de kost (onze bedelnap bij Gods natuur) en al verzamelen we recepten.

III. *Practische les.*

*Heer, gerout. paddenstoelenzoeker,
b.z.a om op nader overeen te k.
vwn. voorl. te geven op wandelin-
gen, ook bij verblijf buiten de prov.
Br. onder no. 187 Bur. v. d. Bl.*

Dit is het ware. In onze forenzenstad hadden wij geen voorlichting en zelfs nooit een tentoonstelling van een verdienstelijk leeraar. De steller der advertentie, die onder de tijdsomstandigheden leed, maakte zich dus heel nuttig met zijn heenstappen over de conventies en zijn aanbod. Velen hebben door hem dien zet vooruit gekregen, dien alleen het wijzen op de dingen zelf in de natuur brengen kan. Ongelukkigerwijs heeft het niet lang geduurd. Zijn advertentie kruiste nl. een andere:

*Dame v.g.h., niet onbem., z.k.m.
sportief heer 30—40 jaar. Br. enz.*

Nu: niet onbem. zou wel niet: niet onbeminlijk beteekenen. En, toen hij na eenigen omslag, die bij zulke briefwisseling wederzijds wordt in acht genomen om indiscreties onmogelijk te maken, met de stelster in aanraking kwam, bleek zij een van zijn leerlingen te zijn, die zich

dadelijk hadden aangemeld. Zij was hem al opgevallen, evenals hij haar. Eigenlijk was dit zelfs zoozeer het geval, dat zij al spijt had van die advertentie, net als hij, dat hij erop geschreven had. De ontkenning was dus een gelukkige. En weldra had hij de paddenstoelenles niet meer nodig.

Ik heb van deze episode in ons stadje (ik bedoel van die les) niet meer geprofiteerd, want ik had al tevoren de tientallen soorten, die voor verorbering in aanmerking kwamen met levensgevaar en onder moeizame voorzorgen aan de hand van de boekjes alléén op het eigen veege lijf geprobeerd. Ik heb in mijn gezin den naam, bang te zijn, in het bijzonder voor mijn gezondheid. Maar er schijnt bij mij in het smaakvermogen een zintuig aanwezig te zijn, dat het wint van het vorige, van de voorzichtigheid. En, nietwaar ? vivere periculosamente, dat is de helft der bekoring van de sporten. Nu lag ik altijd voor meer dan een anker vast. Uit de onbeholpen oude boekjes, die ik toen pas bezat (sommige waarvan ik niet zou durven noemen), — en die ik nog veel onbeholpener raadpleegde, — was ik altijd eerst heel zeker van mijn zaak. Dan at ik, alleen, van een gerecht een klein beetje bij een maaltijd, — en pas, als dat bekomen was, de rest bij een volgend maal. Eens maar heb ik een meelegster gehad, een dapper nichtje, dat met mij *Boletus Luridus* (zoo heette het toen) op het verkleuren van geel tot snel-blauw had onderkend van den (door mij eerst veel later gevonden) verwant *Satanas*, die op doorbraak wit, langzaam rood, blauw zou vertoonen.

We vroegen elkaar in de volgende uren of we nog leefden. Het ging immer goed. Toch verwondert het mij, die dank zij de onthouding daarvan aan den lezer in onze degelijke kleine werkjes nooit op de sporenkleur opmerkzaam was gemaakt, dat ik mij nooit eens vergreep aan *Entoloma lividum*, of aan een *Inocybe* bij het opsporen van de weidekringzwam (die hier nl. schaarsch was). Want ik heb ondanks mijn ingeboren vreesachtigheid uit ongeduld weleens *Cortinari* en wat ik hield voor *Tricholoma*'s gegeten, die ik nog altijd moet thuisbrengen. Ik kan dat niet meer doen, want de betrokken terreinen zijn door de bezetting uit mijn eeuwige jachtvelden gesplitst, evenals door uitgestrekte volkstuintjes, welke laatste onder rooing van boschjes per se op oud geëmailleerd huisraad, blik, ijzer, matten, rieten stoelen en ander huisvuil schijnen te moeten worden aangelegd. Misschien is dat ook de reden, waarom ik het paddenstoelenzoekend echtpaar niet meer zag.

PELAGICUS

Wordt vervolgd.

DETERMINEERTABEL VOOR DE GESLACHTEN DER WITSPORIGE PLAATJESZWAMMEN

De Heer Schoevers maakte mij attent op een tabel, welke voorkomt in het Amerikaansche werkje „Some common Mushrooms and how to know them” van de hand van Vera K. Charles (U.S. Dep. Agricult., Circ. 143, Washington, March 1931, p. 1—60, fig. 1—49) en vroeg mij, of deze geschikt was om in Nederlandsche vertaling in *Fungus* te worden opgenomen.¹⁾ Het kwam mij voor, dat eenige wijzigingen wel wen-

¹⁾ Zulks vooral naar aanleiding van de „noodkreten” van de heeren v. d. Laan en v. Herwijnen in de beide vorige nummers van *Fungus*! — T.A.G.S.

schelijk waren en ik heb op verzoek van den Heer Schoevers de tabel omgewerkt, waarbij ik in groote trekken de indeeling van de Amerikaanse mycologen heb gevolgd.

Ik wil verder slechts opmerken, dat deze tabel *uitsluitend bedoeld is om beginners op weg te helpen*. Ik ben mij er van bewust, dat de nieuwere systematiek in vele opzichten andere wegen volgt, doch daar de beginner toch veelal met boeken zal werken, die de oude opvattingen weergeven, heeft dit weinig bezwaar. Na de eerste basis te hebben gelegd zal de ernstige amateur zich ongetwijfeld geleidelijk met de nieuwere inzichten vertrouwd maken.

De moeilijkheid is dan nog slechts te weten, of een paddenstoel al dan niet witsporig is. Bij witte lamellen is dit bijna steeds het geval, bij bruinachtige, purperachtige of zwartachtige plaatjes *in den regel niet*. Voor grijze en rose lamellen is het moeilijk een algemeene aanwijzing te geven. Om zekerheid te krijgen legge men den hoed gedurende een aantal uren op een zwart of half wit half zwart papier, liefst tochtvrij, dus b.v. onder een stolp.

Men houde in het oog, dat b.v. *Tricholoma*, *Laccaria* en *Hygrophorus* dikwijls intensief gekleurde lamellen hebben en dat licht- tot okergele sporen (vooral bij *Rüssula* voorkomend) nog tot witte sporen worden gerekend.

Steel centraal of zeer weinig excentrisch.

Weekvleezige paddenstoelen, meestal spoedig verrottend.

Steel met beurs (losse zak of althans omrande knol), meestal tevens met ring; plaatjes vrij van steel. . . . *Amanita* (incl. *Amanitopsis*)

Steel met (soms vergankelijken) ring, vaak met (niet omranden) knol, zonder beurs

Plaatjes meestal vrij van steel, ring vaak fraai ontwikkeld en soms verschuifbaar langs den steel, ook wel minder ontwikkeld en soms zelfs vergankelijk en daardoor ontbrekend *Lepiota*

Plaatjes duidelijk aan den steel aangehecht, soms zelfs aflopend; ring meestal goed ontwikkeld *Armillaria*

Steel zonder ring of beurs (zie ook *Lepiota*).

Plaatjes aflopend op den steel.

Paddenstoel bij kneuzing melksap afscheidend *Lactarius*

Paddenstoel geen melksap afscheidend

Lamellen vrij grof of dik.

Lamellen wasachtig, vaak helder gekleurd *Hygrophorus*

Lamellen onregelmatig gevormd, eigenlijk meer dikke plooien *Cantharëllus*¹⁾

Lamellen gewoon dun

Lamellen opvallend gaffelvormig vertakt *Cantharëllus*²⁾
(*Clitocybe* subgenus *Hygrophoropsis*)

Lamellen niet aldus

Vrij groote paddenstoelen, meestal hoed grooter dan 2 cm diameter. *Clitocybe*

Teere, dunvleezige paddenstoelen, meest klein

Omphalia

¹⁾ *Cantarellus cibarius* (hanekam of dooierzwam).

²⁾ *G. aurantiacus*, de valsche dooierzwam.

Plaatjes niet op den steel aflopend (zie ook *Hygróphorus* en *Clitócybe*, bij welke de plaatjes soms niet opvallend aflopend zijn)

Lamellenrand even voor het bereiken van den steel iets naar boven omgebogen, dan met een bochtje den steel bereikend (niet altijd gemakkelijk te zien!); lamellen vaak gekleurd (b.v. geel of paars); paddenstoel meestal niet slank

Tricholóma

Lamellen stevig aan den steel aangehecht, slanke paddenstoelen, hoed vaak kegel-klokvormig *Mycéna*

Lamellen meestal gemakkelijk van den steel loslatend, zeer variabele groep van zwammen *Collybia*

Lamellen grof, dik, wijd uiteen, rose of paars, zeer veelvormige paddenstoelen *Laccaria*

Lamellen fraai gerangschikt, recht op den steel aanlopend, meestal vrij dik, steeds zeer bros, de geheele paddenstoel gemakkelijk breekbaar *Russula*

Kleine, op andere paddenstoelen (speciaal *Russula nigricans*) groeiende zwammen, vaak zonder lamellen *Nyctalis*

Paddenstoel niet zeer vleezig, doch taai (vooral de steel) en opdrogend *Marasmius*

Steel zijdelings of duidelijk excentrisch, of wel geheel ontbrekend en daardoor de hoed zittend. Steeds op hout

Weekvleezige, vergankelijke zwammen *Pleurótus*

Taaie, min of meer lederachtige, niet verrottende doch opdrogende zwammen

Lamellenrand (snede) ± getand of gezaagd *Lentinus*

Lamellenrand niet getand of gezaagd *Panus*

Lamellenrand overlangs gespleten, de plaatjes zelf fraai waaivormig gerangschikt *Schizophyllum*

Houtige of kurkachtige zwammen, ongesteeld

Duidelijke lamellen *Lenzites*

Doolhofachtige gangen, dikke zwam *Daedalea*

(De genera *Lenzites* en *Daedalea* behooren niet tot de Plaatjeszwammen, doch tot de Gaatjeszwammen; zij vormen evenwel min of meer duidelijke lamellen aan de onderzijde van den hoed).

Haarlem

G.L.VAN EYNDHOVEN

WAARNEMINGEN

32. Gedurende de regenweken in Juli ontwikkelde zich in onzen tuin een ware cultuur van de kleine stinkzwam (*Mutinus caninus*) en wel rondom den tuin aan den voet van een ligusterheg, die in den winter '40—'41 half was doodgevroren en het in den winter van '41 op '42 definitief opgaf. We lieten hem echter als beschutting staan en plantten er jonge ligusterplanten tusschen. Toen nu *Mutinus caninus* verscheen dacht ik, dat deze zich met de nieuwe ligusterplanten had verplaatst, maar later verschenen er ook exemplaren bij een rijtje

oude ligusterplanten, waar geen bijplanting had plaats gehad en zeker wel op een afstand van 40 meter van de anderen. Nu is voor mij de puzzle: heeft dat mycelium zich steeds aan den voet van die ligusterstruiken bevonden en heeft het zich nu pas ontwikkeld? Ik kan niet aannemen, dat dit zwammetje zich reeds eerder zou hebben vertoond gedurende de 14 jaren, dat we ons huis bewonen, daar ons oog gewend is alle plekjes op paddenstoelen af te zoeken. Toch bestaat die mogelijkheid natuurlijk wel, ook tijdens langere afwezigheid. Diverse boekjes geven wel aan, aan den voet van oude hazelaars, maar liguster vond ik nergens genoemd. Het zou dus interessant zijn te weten of er meer dergelijke observaties gemaakt zijn, vooral nu er zooveel ligusterheggen zijn bezweken gedurende de laatste koude winters en er zich dus dezelfde voorwaarden voor doen.

Hengelo (O.)

E. MAAS-VAN DER MEULEN

HET BESTUUR DER NED. MYCOL. VERENIGING

T. A. C. Schoevers, *Voorzitter*, Nassauweg 28, Wageningen.
Ir A. C. S. Schweers, *Onder-voorzitter*, v. Oldenbarneveltstr. 40,
Nijmegen.
Mej. J. P. S. Smit, *Secretaresse*, de Lairessestr. 40², Amsterdam-Z.
G. L. van Eyndhoven, *Penningmeester*, Eindhovenstr. 36, Haarlem.
Postrekening 90902 op naam van: Penningmeester N.M.V.
Dr H. A. A. van der Lek, *Bibliothecaris*, Zoomweg 10, Wageningen.

ALGEM. VERGADERING EN EXCURSIES TE LUNTEREN OP 26 EN 27 SEPTEMBER A.S.

De convocaties voor deze vergadering en excursies zijn op 10 September j.l. verzonden. Op dit oogenblik (15 September) zijn nog niet zeer vele aanmeldingen binnengekomen. Ik verzoek hen, die van plan zijn zich op te geven, dit thans onmiddellijk te doen, om te voorkomen, dat vele opgaven op het laatste oogenblik aankomen, hetgeen met het oog op de plaatsruimte tot moeilijkheden met de huisvesting aanleiding zou kunnen geven.

Aanmeldingen met nauwkeurige opgave van gewenscht logies, maaltijden en lunchpakket worden dus *ten spoedigste* ingewacht bij T. A. C. Schoevers, Nassauweg 28, Wageningen (Tel. 2931 (K 8370)).

MEDEDELING VAN DEN PENNINGMEESTER

De penningmeester herinnert de leden aan zijn verzoek tot betaling der contributie, gedaan in het vorige nummer van Fungus. Bedrag der contributie f 5.05, resp. f 2.55; gironummer 90902 ten name van den Penningmeester der N.M.V., Haarlem.

De postkwitanties worden op 1 October a.s. afgegeven.

NIEUWE LEDEN

A. J. C. Beijlsmit, Ternatestraat 28, Amersfoort.
Ir. H. F. van der Laan, van Goyenstraat 8, Arnhem.

AANBOD EN VRAAG

Aangeboden van Fungus: 1e en 2e aankondigingsnummer, 1e jrg. no. 1, 3, 4, 2e jrg. no 1, 3, 4, 5, 3e jrg. no 2, 3, 4, 5, 6. Gevraagd jrg. 5 t/m 12 en 1e jrg. no. 4 van „Photographie und Forschung" (orgaan van Zeiss-Ikon).

J. KNOCK, Terweeweg 71, Oegstgeest.

VAN DEN REDACTEUR

Copy voor het volgende nummer van Fungus zie ik gaarne vóór 1 December tegemoet.

DE VEYE.

HERDRUK VAN HET EERSTE VLUGSCHRIFT

Daar de voorraad van het eerste vlugschrift volkomen uitgeput is en er nog steeds bestellingen binnenkomen, is besloten dit vlugschrift te doen herdrukken. De prijs zal evenals die van het tweede vlugschrift thans 15 ct moeten bedragen. Ik verzoek onze leden dringend den verkoop zooveel mogelijk te willen bevorderen, opdat de oplaag van 5000 exemplaren spoedig verkocht wordt.

T. A. C. SCHOEVERS

BRIEFKAARTEN

Gebruiken onze leden wel allen voor hunne kleine correspondentie onze briefkaarten met de gekleurde afbeeldingen van hanekam, weide-champignon, eekhoortjesbrood en inktzwammen?

Daarin zit een waardevolle propaganda voor onze vereeniging!

Er zijn er nog voldoende van bij ondergeteekende verkrijgbaar à 20 cts per stel van 4 stuks.

De Secretaresse,

Amsterdam-Z. De Lairessestraat 40².

J. P. S. SMIT.

INHOUD

Mededeeling van het Rijksbureau voor de Grafische Industrie	1
De truffel en haar kuituur, door P. Ligtenberg	4
Lepiota's in bloemenkassen, door M. G. J. Meijer	8
Enige vondsten, door A. Middelhoek.	9
Over een Mycophagische eigenschap van <i>Claudopus byssisedus</i> (Fr. ex Pers.) Gillet, door A. C. S. Schweers	11
Mycophagie, door Pelagicus	
Determineertabel voor de geslachten der witsporige plaatjeszwammen, door G. L. van Eynhoven	17
Waarnemingen, door E. Maas-Van der Meulen	18
Het Bestuur der Ned. Mycol. Vereniging	18
Algemeene Vergadering en Excursies te Lunteren op 26 en 27 September a.s.	18
Mededeling van den Penningmeester	19
Nieuwe leden	19
Aanbod en vraag	19
Van den redacteur	19
Herdruk van het eerste vlugschrift, door T. A. C. Schoevers	19
Briefkaarten, door J. P. S. Smit	19